

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVA I ANUNCI

Dedicat ab preferencia al desenvollop de la vida teatral de Catalunya

15 CÈNTIMS

SURT LOS DISSAPTES

15 CÈNTIMS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fora ciutat. 2
Los subscriptors del interior reben
las obras del folletí encuader-
nadas.

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, según.
Bussó à la escala.

PREUS DE CADA NÚMERO:
Número corrent. 10 cts.
» extraordinari. 15 »
Los números atrassats son al ma-
teix preu y sense folletí.

JOAN GOULA

Entre las glorias artísticas guanyadas per los fills il·lustres de Catalunya, descolla y es de tothom reconeguda, la fama del mestre director d'orquestra y compositor musical, D. Joan Goula.

La seva reputació no solament es generalment ben sentada en la nostra terra y en tota Espanya, sinó que ha repercutit à tota l'Europa, logrant que lo seu nom fos citat ab veneració per quantas personas rendeixen cult al art.

Moltas vegadas l'hem vist dirigint l'orquestra del Liceo ó del Principal y altres moltas ocasions nostre compatriç s'ha trobat davant de las orquestas de importants teatros de fora casa. Pero cuan la fama de la seva batuta arribà al punt àlgit, fou al ser contrac-

tat y dirigir luego, l'orquestra del teatro imperial de S. Petesburg en quina ocasió va compondrer la gran cantata en honor del Czar Alexandre, quina composició causà en la cort russa una explosió de delirant entusiasme.

Las pessas musicals compostas per lo mestre Goula, son innumerables, haventse dedicat ab éxit y amor entranyable al conreu de la música popular en quin difícil camí ha seguit las petjadas memorables del inolvidable Clavé. L'òpera catalana *A la voreta del mar*, y las composicions *Lo cantor del poble*, *La nit*, *Himne à Reus*, *Fraternitat*, *L'aplech dels carros* son bona prova de lo que portém dit aixís com lo carinyo ab que ha dirigit y dirigeix en las grans ocasions las massas corals euterpenses, com acaba de ferho últimament à Zaragoza, y en commemoració de aquest aconteximent, la brillant figura del músich català es la que honra avuy nostra galeria de retratos.

J. S.

TEATRO CATALÀ

TRES PER UNA.—Sarsuela en un acte, vers de Joseph Maria Pous, música de Joan Rius. Estrenada la nit del 19 en lo teatro Circo Español.

L'assumptó posseeix escassa novetat y per la falta de frescura en los xistes nos feu suposar que l'obra no es escrita d'ara. Se rigueren varias situacions y 's feu repetir algún dels números musicals. Lo desempenyo regular.

¡QUI HO HAVIA DE DIR!—Sarsuela en un acte, vers de M. Figuerola Aldrofeu, música de Francisco Pellicer. Estrenada en la mateixa nit y teatro que l'anterior.

Arreglada, pera sarsuela, de una comedia del mateix autor, está motivada ab acert la mercialació de números musicals en los que 'l Sr. Pellicer ha estat acertat sobressurtint lo prelude y una americana. L obra agrada ab tot y no pogueren apreciar be l'efecte per notarshi en sa execució falta d' ensaig.

J. X.

LO TEATRO ANTICH

(GRECH Y ROMÁ)

L' ESCENARI

Lo *logeum* ó escenari formava com una plataforma de pedra d' uns 12 peus d' alsada, devant de la orquestra, obert per aquest cantó, mes tancat pèls altres tres costats. Tenia poca fondaria, si be 'n cambi era molt ample. Se compo-ava de tres cossos d' edifici. Lo propiament dit la escena, pèl fondo 'l tancava una paret, y convergents á n' aquesta n' hi havia duas més que la cercavan pèls costats. Lo segón cos d' edifici que 'ls grechs ne deyan *proskénion* y ls llatins *proscenium* ó *pulpitum* estava situat devant de la escena, ahont hi treballavan los actors. Lo tercer cos era un departament conegut per *paraskénion*, *postscenium*, darrera de la escena, lloch ahont los actors s' hi vestían, y guardavan las decoracions y part de la maquinaria.

La paret del fondo de la escena se la anomenava *scené* y á las laterals, *parascenias*. Aquestas acostumavan á estar artísticaments adornadas. La *scené* venia á ser un edifici á tres pisos. Adosadas en aquestas parets hi anavan las decoracions.

D' aquestas n' hi havia de tres classes: una pèls assumptos tràgichs; una altre per las comedias y una altre per las obras satíricas. Las decoracions per las tragedias representavan grans edificis adornats ab columnas y estatuas; per las comedias figuravan casas particulars, y per las satíricas, llochz campestres ab arbres, rocas, cabanyas y altres objectes per l' istil. No obstant, aquesta regla no sempre 's seguia. L' acció de las tragedias *Las Euménidas* d' Esquilo, y la de l' *Ajax*, de Sófocles, se desarrollava en la campinya; la de *Prometeu* en desert rocós, y 'n un bosc sagrat la d' *Edipo* 'n *Colona*.

Los cambis de decoració 's feyan per medi de telóns que giravoltavan ó de basidors que 's trasladavan d' un cantó al altre. Servían molt per aquest objecte los *periastes*, máquinas que per medi d' un moviment que d' una manera rápida se 'ls donava, cambiava la decoració. Los *periastes* eran uns piláns de fusta ab la forma d' un prisma de tres caras, colocats en los ánguls de la escena, si be hi ha qui diu al costat y devant de las *parascenias*. Per aquest medi, durant lo curs de la representació 's podían cambiar las decoracions. Aixís en *Las Eumenidas* veyan transportada l' acció desde 'l santuari de Delfos al de Palas, sobre l' Acrepoli d' Atenas.

Las voltas que donavan los *periastes* indicavan lo cambi de lloch, tan que demostravan ben clarament quan la escena era transportada desde la terra als inferns.

Las decoracions, ja fos un temple, un palau, una casa, sempre representavan la part exterior.

Faig respecte, no es vritat?
Donchs vegin si 'n soch de manso
que aquí 'm tenen retratat.

Si hi havia necessitat de que un personatge figurés que parlava desde 'ls dintres d' un edifici, tenian un objecte a propòsit pe aixó. Feyan sortir una armatosta montada sobre de rodas, y que era com una escera móvil, en la qual hi anavan los personatges que se suposava que accionavan y parlavan desde l interior del edifici.

Las decoracions podian variarse de diferents maneres, mes la disposició general era sempre la mateixa.

S' ignora com las pintavan, mes desde Esquilo observavan las reglas de perspectiva. Se citan com á grans escenógrafos á Agatarchus, que sembla fou lo primer en concebir la idea de las decoracions; á Democritus y Anaxagore que no solament perfeccionaren los primers ensaigs, sino que publicaren obras sobre aquest ram de pintura.

Per las entradas y sortidas dels actors de la escena, hi havia las sevas particularitats per lo que se refereix á la tragedia, mes alguns erudits ho extenen á la comedia y á las obras satíricas. Cinch eran las entradas: tres al fondo y una á cada costat. De las tres entradas del fondo, la del mitj, era la destinada pera l' actor principal, lo protagonista de la obra, y las altres duas eran pèls que desempenyavan los papers de segon orde. Las entradas laterals ó de las *parascenias*, una era pèls que venían de la campinya, y l' altre pèls que venían de la ciutat ó del cantó del mar. Aixís lo públich may s' equivocava, y ab la entrada d' un actor ja sabia 'l paper que desempenyava 'n la obra.

La decoració que cubria la *scené* era la més important. Representava unas vegadas un palacio, altres un temple, alguna que altre un camp ó un paisatge. Suposavan uns si era fixa; mes s' ha demostrat d' una manera evident que formava com una mampara ó un teló móvil. La decoració de la part dreta era mes baixa que aquesta. La de la esquerra sovint representava un hospital ab una quadra 'n la qual s' hi veyan las bestias de tiro ó de carga. La porta d' entrada era lo suficient ample per passarhi un carro; altres vegadas represen-

tava una botiga ó un taller. Hi havia decoracions pera tot: pera pórtichs, galeries, boscos sagrats ab temples en según terme, plassas públicas, carrers, arbres, rocas. En las obras satíricas casi sempre 's representava 'n lo centro de la escena una gruta, alguna cabanya dolenta á la dreta, y á la esquerra algún temple vell y arrunat, ab algún tros de paisatge.

Servius, lo comentador de Virgilius, nos indica que 'l cambi de decoracions se feya d' una manera rápida; no debia serho tant, quan ell mateix diu que pól cambi era necessari que 's corrés lo teló de boca.

Aquest en compte de baixar, pujava. Anava colocat en lo mateix indret que las *parascenias* acabavan, y ahont hi havia un enreixat que separaba la escena del resto del *logeum*.

La tramoya hi era importantíssima i era 'l mellor desenvolupament y comprensió de la obra. En tot lo teatro antich hi es imprescindible. En las comedias d' Aristofanes hi te gran importancia. La tramoya además de ser molt complerta era extremadament variada. Hi havia máquines de totes classes y pera tots los serveys: pera fer entrar per un costat ó altre de la escena, según convingués, als deus dels boscos, de la campinya y del mar; pera atravesar la escena; pera baixar fins á la escena mateixa, y pera aixecar ó sostenir en l' aire á las personas que debien semblar que volessim. Hi havia també la *pegna* que servia pera que desde la teulada 's pogués veure lo que pasava 'n las casas; l' *olimpus*, que dominava la escena; la *grua* que cayent del cel agafava á un actor, l' aixecava y se 'l emportava, y la *pensilia* que sostenia 'ls déus en l' aire. La maquinaria de sobre la escena servia pera baixarhi al déu celest y la de sota pera pujarhi las sombras, las furias y las demás divinitats infernals. La que més s' usava era la que 'n un moment donat, baixava 'l déu, que deixava un desenllás á la obra. D' aquí aquell proverbi del *Drus ex machina*. De la maquinaria que hi pogués haverhi 'n lo soterrani de la escena son bastant confosas las roticias que 'ns deixaren los escriptors de la antiguetat, y las investigacions dels erudits moderns poca cosa han posat en clar.

Procuravan també imitar la naturalesa. De la tempestat, los tróns, los imitavan ab un barril plé de pedras que feyan córrer sobre una planxa de metall, y 'ls llampechs, ab raigs que despedian certas combinacions d' una colecció de miralls. Mes si era cuestió del mar, del sol ó del cel no tenian necessitat d' imitarho. Sencer y ab tota la realitat ho veyan los espectadors allí mateix. Si 's tractava del mar, lo contemplavan desde sos assentos, casi allí mateix, proper, orgullós y superbi unas vegadas, altres alegre y sonrient, enviant ratjadas de brisas frescas y perfumadas que anavan á petonejar sas galdas encesas; si del cel, no havian de fer més que mirar pera contemplar com s'extenia blau y pur, sobre sos caps; si del sol, cohent lo sentian sobre sa pell, y xardorós sobre la bullenta atmósfera, refrescada de tan en quan per la suau mullena que 'n sútils gotetas se despenia del *celarium* y de las estatuas que adornavan lo pórtich del últim pis.

Inútil es dir que l' escenari romá ab lleugeras variacions (tenia més fondaria 'l romá), no era més, que una copia del grech.

J. VIDAL Y JUMBERT.

**

¿Per que totes mas poesias
tenen que parlar d' amor
y no sè fer altre cosa
encara que pena 'm don!
¿Perque haventhi altres assumptos
que anirian molt milló
prefereixo per modelo
sempre aquest tema enfadós?...
Ah, já ho sé; sento baixeta
una veu del cor 'l fóns
que m' ho diu de mica en mica
mentres vaig fent eixos mots;
si en mos escrits sempre parlo
del mateix es per que jo
are só jove, só jove...
edat de las il·lusions.
Ja vindrá l' época aquella
en que 'l desengany traidó
ne farà lo cor á engranas
y veureu com allavors
desenganyat, plé de penas
malehint mil cops 'l món
no surtirá de ma ploma
tan sevint lo mot «amor».

J. T Y R

LAS ÚLTIMAS PLUJAS

—Es lo temps que més disfruto
—nos contava don Ciprià,—
perque ab sort y dissimulo
me permet galantejá.

Elluny d' aquest mon

FANTASIA

Recordo haver viscut en un altre mon ahont res de la passió amorosa me sigué desconegut... Y si no busco, si no desitjo l' amor en aquesta terra, es que conservo en la memoria del passat, cosa millor que no podria trovar en la realitat ni fins en 'l ardor del somni...

Hi ha en mi una certitut absoluta y á la vegada extraordinariament clara de una vida anterior.

Hé viatjat poch... y ab tot, conech uns païssos encantats en los qu' he estat unit ab la més adorable dona.

Lo meu casament, ab lo curt período que 'l segui, es l' únich acontexement qu' hi retingut sens esbós, de ma existencia misteriosa.

EXÁMEN DE DOCTRINA

LO MESTRE. - Què es lo primer que 's necessita pera fer una bona confessió?

LO DEIXEBLE.—Lo primer que 's necessita es... tenir forsas pecats.

Es un recort d' una voluptuo-sitat ubriagadora...

A quin grupu estelar radica la patria que vaig á provar de darne una petita idea? En quin punt de l' incommensurable brillaba ella entre las constelacions? Ho he ja olvidat?... Ho he ignorat sempre?... No puch afirmar res á n' aquest punt.

D' aquest pais lluny, la imatge que tinch grabada en mon esprit, es un immens bosch en que 'ls arbres tenian lo fullatge d' un blanch platejat, dels que 's destacaban flors que semblavan d' or. Las cascadas, las fonts y 'ls llachs eran abundants. Grans aucells, blancs com la neu, volavan per l' espay.

Devant d' un altar apoyat al peu de un arbre gegane, la criatura més encantadora estava agenollada aprop meu. Com nos trovabam allí? Ahont l' havia coneguda? Avans d' aquest moment, no recordo res. Més lo cert es qu' elia m' inspiraba un amor que no 's pot comprendre ni traduir aquí baix.

Poch diferenta de las donas de la terra, possehia una bellesa que cap d' ellas igualará may. Sos ondulosos cabells la envoltaban per enter, sos ulls grans y negres brillavan com estrelas, sa pell tenia la transparencia d' un marbre rosat. Era proporcionada, plena de gracia y harmonia.

No recordo bé, si un vel á una tela flonja li servía de vestit, tenia un dels dos. Y destacaba d' aquest vaporós cuadro, sonrienta, majestuosa, envoltada de misteriosa aureola.

Jo la miraba sempre, sempre, y més encare. Perque, en aquell planeta, se parlaba ab la mirada y 'ls ulls eran allí, millor que aquí, un llenguatge del ánima.

Ab singulars rituals, un gran sacerdot ab manto de púrpura nos benehí.

Terminada la ceremonia, vaig donar á ma esposa un llarch petó quedant aixís enllassadas nostras vidas.

Nostre viatge de nuvis comensá, viatge maravellós com cap més.

Las regions elevadas perteneixian alashoras als que s' estimaban. Sols ells coneixian lo camí de las estrelas, y podían errarhi fins al decalhimient de sos entusiasmes; l' amor era la forsa invisible que 'ls portava sens alas per l' espay.

Devant nostre se presentá la immensitat de l' infinit.

Millons d' astres brillaban com á nuvols de diamants, rubís y safirs. Suraban en tots sentits, creuhant sos raigs multicolors y sa marxa silenciosa.

Estretament enllassats, rápits com la llum, atravesabam mons desconeguts.

—Cuan trovarém lo més hermós, lo més bell, me deya la dolsa mirada de Aurora, nos hi aturarém y construirém un niu d' amor, tal, que cap de las criaturas de Deu l' baurá somniat semblant.

—No es pas aquí? vaig dirli franquejant la caballeria d' or d' un cometa.

—No, respongueren sos negres ulls somrihent. Marxém, marxém, més alt encare.

D' ahont venia donchs aquella criatura extraordinaria que cap d' aquells esplendors l' aturdía?

Y continuá aquella successió de cuadros mágichs! Allí, un sol inundaba l' espay de llum; mes lluny, una gegantesca estrella de púrpura dominaba un grupo d' astres de tons suaus. Ara atravesabam un planeta en esclatanta aurora; ara, per entre nits superbas, apoyabam nostres peus en los pichs de montanyas d' alabastre. Després era en serras de cristall transparent, ahont millons de fletxas s' avalansaban en diferentas direccions, presentantse com á rosetons de alguna fabulosa catedral gótica. Grans llachs dormian inmóviles; mars sens límits voltavan grans islas...

Alguna vegada nos aproximarem á mons informes quina ardenta resplandó ens cegaba; eran globos de foc en rotació vertiginosa. També arrivarem á veure terras ficasas ó lúgubres; las unas formadas de blocs de glas que s' esquerdaban y b'incaban ab soroll de vidres gegants; las altres no mostravan més qu' extensions immensas de caldejada sorra: lo desert ab l' imponent horror del no res!

Un moment, vaig sentir que Aurora defallía.

Nos posarem al damunt de una estrella que corria á través del espay, semblaba una immensa esmeragda. Vint cercles concéntrichs, lluminosos com or en fusió, l' envoltavan d' una espléndida aureola.

Y 'ls meus ulls digueren á la estimada del cor:

—Mira, le nit s' acosta á n' aquest mon ideal. ¿No seria ell un hermós bressol pel nostre amor?

Sens respondre, me va estrenyer més dolciment. Després de pocs instants, nostras plantas trepitjavan quell mon.

Enigma viu, ignoro mon destí. Ignoro si en la immutable continuació dels sigles, dech errar de sol en planeta, de nebulosa en estrella. Pero si que sé, qu' encare que la eternitat me pertenesqués com á un Deu, jamay las horas de aquesta nit benelida entre totas, s' esborrarian de ma memoria.

En lo cel, d' un vert suavíssim, brillavan los vint anells d' or. Se 'm digué que un astre invisible anava á celebrar ab aquella terra reals esposallas. No s' hi veyá rastre d' habitacions ni de sers humans, més si de animals lleugers y graciosos, flors colosals de formas esbeltas, per tot l' encantament d' un decorat mágich.

Al lluny de la vista, s' estenia un bosch de rosers molts semblants als nostres, pero comparats ab ells nostres arbres haurian sigut sencills rosers.

Tremolosos, ei trárem sota la volta espessa. Entre l' aire tebi s' aspiraba una incomparable barreja de perfums ubriagadors.

Viva resplandó, filtrant á través de las espessas branques dels grans rosers, nos despertá de sobte.

Era l' despertar de un dia espléndit que anava á durar cinch centas horas com nostra hermosa nit precedent. Nos mostrá á un extrem del bosch un oceá ab costas d' esmeragda. Lo sol d' un blanch pur, llasava á las onas sa pluja de flamas; l' agua reflectia com brodada de diamants: un vol de blancas aus acuáticas estenian sas als allá del lluny, y sempre 'ls vint cercles misteriosos resplandian en l' horitzó.

Aurora pàlida, miraba inmòvil.
 —Anima meua, vaig dir-li, tenim d'anar més lluny?
 —Si, respongueren los negres ulls plens ab la
 dolça fantasia de la dona à l'aurora de son amor. Ja
 no podrém oblidar aquest astre about nos hem adorat
 tant; ara, vuy ensenyarten de més hermosos encare. Jo
 'ls he vist en temps llunyans y 'ls tinch presents....
 Aném à jutjar nostres llabis en las esferas més inac-
 cessibles.

Reprenguerem nostra ascensió.
 Apoyats l'un ab l'altre, felissos y confiats, nos ele-
 varem entre 'ls aires argentats... Perque donchs, tenia
 por devant de la descuegada inmensitat que 's presen-
 tava à nostres ulls? Alashoras, que podia contemplar
 la més simpàtica perspectiva, sens motiu, un dolorós
 pressentiment s'apoderà del meu cor.

—Oh! retrocedím, l'o vols, estimada y dolça dona?
 Buscarém un reconet entre la espessor de las molsudas
 rosas, y las aus familiars s'e-tendrán al voltant nostre
 com à destriats grans d'un collar de Titans.

Aurora «Vina.»
 Prompte lo grandió planeta no sigué més per nos-
 altres qu'un petit globo o cilant en lo buit del espay.
 Y contra ma voluntat, à cada instant girava la vista
 per veurer com los últims resplandors de sos anells d'
 or, brillavan allà del lluny dels espessos vels. Per in-
 tuició, hauria volgut adormirme, eternisarme en la
 recuperació poètica ahont ma ditxa havia traspasat
 los limits humans.

(Acabará al número vinent) Tras. per J. XIMENO

A UNA HERMOŞURA

Pocas n' hi visi com tu
 de donas tan hermosas,
 ab carns tan divinals
 mes blancas y sedosas
 ab tan daurat cabell
 com te ta caballera,
 ab boca tan gentil
 mes fresca y riallera.

Ton rostre es un divi
 prodigi de bellesa,
 ton cos mes gemador
 me mostra en sa nuesa
 contorns esculturals
 com Venus temptadora...
 ¡mes ah! ton ingrati cor
 es vibra enganyadora.

Tu ho sabs, dona, tu ho sabs
 qu'ets bella, qu'ets hermosa
 y com ho sabs te'n vals
 y filtras verinosa
 ab besos d'angelet
 lo néctar d'amargura
 al cor que per tu viu
 bressat per passió pura.

Ets fada ab baf de serp,
 ets la bella sirena
 que al mariner atrau
 si nau d'amor l'enmena
 aprop de ton coral,
 y si l'abrás te dona
 niente de son pler..
 de mort li dons corona.

Esclava ets del orgull
 de serne hermosa, bella
 y donas lo menyspreu
 que sols t'infiltra ella,
 y esclava ets del mirall,
 y aixís may consideras
 que guapesa y lletjor
 en mort son companyeras.

Pocas n' he vist com tu
 de donas tan preciosas;
 en vida ets, per ton cos,
 patró de las hermosas;
 mes, llensa 'l teu orgull
 y del verí las gotas...
 ¡No oblidis que al fossar
 las testas més xamosas
 pudridas y sens' ulls
 s'assemblan quasi totas!

J. AYNÉ Y RABELL.

JOSEPH GARNELO

autor del célebre cuadro «Un duelo interrumpido».

ARMONIAS

De tos ulls lo fosh sens mida
 ha penetrat dins mon cor;
 per só m' hi sento la vida
 que vensuda y aturdida
 ha lograt deixá à la mort.

será per tu amor etern,
 puig no privará ningú
 que cuan morís vagi ab tu
 mon cor al cel ó al infern.

SIMÓN ALSINA Y CLÓS.

Esta vida, de segú,

Los que van depresso.

SERVEY DE HORA

GERONA—La funció que donà diumenge en la teatro «Principal» la companyia Ortega, acabà ab la representació de la pessa *Un cop de telas*.—A.

CALDAS DE MONTBUY.—Diumenge 13 del corrent, tingué lloch en lo «Cassino del Centro» d'aquesta vila, una extraordinaria funció dramàtica, dirigida per D. F. Marimón y D. E. de la Fuente, alumnos del Conservatori del Gran Teatro del Liceo de aquesta: posaren en escena obras castellanas obtenint un esmerat desempeñyo. Del segón al tercer acte y al final de la funció, un llubit cos coreografich executá baix la direcció de la professora D.ª Paulina Pamies, dos magnífichs balls que sigueren molt del agrado del públich qu' era numeros. Dilluns següent en lo «Cassino Caldense» una companyia d'aficionats representá ab molt lluhiment tres sarsuetetas castellanas distingintshi la Sra. Palaudarias y 'l Sr. Ribó.

Per lo que 's veu, en aquesta població ningú pensa en lo rich repertori catalá. Veurém si are que s' acostá l' época en que hi ha mes aflluencia de forasters y per lo tant, mes mohiment teatral, se recordarán de posar en escena alguna obra de la terra.—G. X.

SANTA COLOMA DE QUERALT.—Ultimament en lo teatro «La Estrella» s' han donat duas representacions del drama *Clarís*, quin desempeñyo ha sigut bó á carrech de la companyia d'aficionats.—B.

TARRAGONA.—Diumenge passat en lo teatro «Renaixement» se posá en escena la preciosa comedia *Lo joch dels disbarats*, distingintshi tots los actors que hi prengueren part.—F.

ARENYS DE MAR.—«Atenco»: En la última funció que s' ha donat en aquesta societat s' ha representat lo drama catalá *Lo Mas perdut* y la pessa catalana del popular C. Gumá *L' amor es cego*; en la primera, lo senyor Xena (Carlos) en lo paper d' Erasme va guanyarhi merescuts aplausos. Secundant molt bè la Srta. Planas y 'ls demes aficionats que hi prengueren part. En la segona la Srta. Planas y 'ls Srs. Xéna, Farrarons y Altés feren las delicias de la concurrencia.

S' han posat en estudi pera posarlas próximament en escena lo drama catalá *La Bolca d' or* y la pessa catalana *La feyna de 'n Jafá*. P.—

SABADELL.—En lo teatro de los «Campos de Recreo» la companyia del Sr. Tutau, posá en escena lo dilluns á la tarde dia 14 del corrent, l' aplaudit drama dels Srs. Vidal y Valenciano y Arús y Arderiu *La taberna*. S' hi distingiren notablement la Sra. Mena y los Srs. Tutau, Oliva, Parrenyo y Serraclará. Al vespre, posaren en escena la última producció del Sr. Galdós, que obtingué una bona execució per part de la senyora Mena y Srs. Tutau, Parrenyo, Oliva y Serraclará. Per fi de festa, representaren la bonica comedia del senyor Gumá: *¡Jesús Maria Joseph!* ab execució esmerada y bona.

La companyia del Sr. Puig, doná una representació en lo teatro d' «Euterpe» de la sarsuela *La nona del*

Vendrell, y la del Sr. Simó, se despedí de nostre públich, sigüent objecte d' una ovació al final, dedicada á la simpática primera actriu Srta. Llorente y als senyors Simó, Fages, Simó (fill) y Bozzo.—J.

TEATROS LOCALS

TÍVOLI.—La opereta *Giroflé Giroflá* coneguda ja de nostre públich per haverla representat diferents companyias extrangeras que 'ns han visitat, y estrenada en castellá en l' antich teatro Espanyol, ha sigut posada de nou en lo teatro Tivoli, rejuvenida per una presentació escénica exuberant de riquesa, en decorat y vestuarique, acredita una vegada més lo bon gust de la empresa. La execució en conjunt es bona. En lo llibre, que segueix fidelment l' original francès, hi falta algun xis te, ja que 'ls que hi han, no son prou ensopegats ni acreditan gaire la marca del autor del *Robinson I etil* lo que 'ns fá suposarli més acert en *Rumami Rumamá* que si no aném trascordats es un arreglo fet també del senyor Coll y Britapaja de la mateixa obra al catalá y quin estreno s' ha anunciat en diferents temporadas sense portarse á efecte. En resúm *Giroflé Giroflá* que actualment se presenta en aquest teatro es un espectacle espléndit que, per aixó, per sa preciosa y festiva música y divertit argument, durará molts dias en lo cartell de la casa.

NOVETATS.—Continua en aquest teatro la companyia Calvo y Gimenez. Fins ara las obras que ha posat son totas conegudas de nostre públich.

ELDORADO.—*La verbena de la Paloma*, es actualment l' obra predilecta de la casa y del públich qu' hi assisteix, compartint també son favor ab *Los puritanos* obra en que 'l Sr. Carbon está en son centre y per lo tan llueix sa abundant vis com.ca. Ha debutat essent molt ben rebuda la simpática triple Maria Gonzalez ja coneguda ventatjosament de nostre públich.

GRANVIA.—Ha passat á aquest teatro la companyia Internacional que estava actuant ab molt aplaus en lo teatro Principal, de la que forma part l' extraordinari artista Fregoli. Merescudamet lo teatro teatro s' ha vist molt concorregut per la economia de preus com per esser un espectacle digne de veurets.

CIRCO ECUESTRE.—Los nanos Bengalís que debutaren la setmana passada son una bona adquisició. Dos homes petits y ben formats, de 18 y 22 anys, que sols aparentan tenirne sis ó set y qu' el públich aixó 's creuria si no 's convencés de lo primer al veurels acicionar y cantar del modo que, sols á tal edat pot conseguirse, á més de certs datos fisonomichs que precisan sa verdadera edat. Es un d' aquells números curiosos y divertits, ja que á més del fenómeno s' aprecia en ells á dos duetistas de primera.

LABRUGUERA.

¡OH! LA POESIA!

y sigué 'l dinar de nubis servit per uns angelets

Notas Bibliogràfiques

LLIRIS D' AIGUA.—Poesías amorosas, originals de Valentí Carné. 32 planas. 21 per 14 c.m. preu 0'50 pessetas. Vendrell, 1894.

¿Qui no ha rendit tribut á la poesia, y polsat las cordas de la lira de las Musas, pera oferir las primicias dels seus versos á la enamorada donsellá que ha fet batre nostre cor per primera vegada?

Donchs lo Sr. Carné, na fet aixó mateix, y presenta un ramellet de 25 composicions poéticas en las quals domina la nota espontánea y la facilitat en versificar. L' aplech de versos reunit, no abriga pretensions, y aixó fá que sia l' autor mereixedor de indulgencia. D' entre 'ls ensaigs de rima, escullim lo que va á continuació y ell servirá com á mostra á nostres llegidors.

ΠΕΟΣΗΗ

Desde petitet recordo
que cuan m' estaba al bressol
la meva mare 'm deixaba,
tancat y solet, ben fosch.
Vareig passar ma infantesa,
entremitj de crits y plors;
y vaig arribá' á ser home
entre desenganys y amors.
Y allavors, ¿per qué negarho?
te vaig estimar de cor;
y entremitj de mil desvaris
jo buscaba la foscor.
¡Cuántas voltas, nena hermosa,
estant en ma cambra sol,
me figuraba que 't veyá
¡Cuántas voltas m' adormía
entre ilusions y recorts;
y pensant en tu, m' aymia,
de mos ulls, brollaba un plor!
Y en aquells moments tant tristos
de soleta' y repós,
lo meu cor, nena bonica,
gosaba entre la foscor.
Y aquí tens perque m' agrada
estarme sempre ben fosch,
puig m' agrada estarhi sempre;
sempre fosch .. solets tots dos.

VALENTÍ CARNÉ

MO NOGRAFIA DE LA PARROQUIA DE SAN JULIÁ DE ALTURA.

—Per D. Joseph Soler y Palet; ab prólech del lltre. senyor Jaume Collell. 92 planas 22 per 14 c.m. Preu 2 pessetas. Tarrassa 1893.

Jigne d' aplauso es lo trevall emprés per lo senyor Palet ab la publicació del llibre citat. Los estudis parcials de historia son a pres de sí, y las personas que 's dedican á tal tasca, deuben contar ab la abnegació del empleo de temps y dinér que la publicació de las obras suposa tota vegada que 'ls llegidors del género son poch y los compradors dels llibres, son menos encara.

No obstant, son moltas las poblacions catalanas que tenen qui ha donat á llum la historia particular de la localitat, y aixó se deu al nostre entendie á la benéfica influencia exercida per lo excursionisme catalá que ha despertat la emulació dels trevalls historichs entre las personas ilustradas moradoras en las localitats foranas.

Lo llibre del Sr. Palet, es lo primer de la «Biblioteca histórica tarrasense» y com tots los de la seva índole aporta datos nous pera refer la historia de Catalunya feyna considerable si s' havia de empendrer sense tots,

aquestos apuntaments disseminats y que si 's multipliquen y 's juntan luego, serán un valió arsenal de documents sense preu pera qui emprenga la compilació de la obra magna.

En la obra de que parlém y que consta de 18 capitols se remonta l' autor á fetxa anterior al sigle XV. Avant.

J. B.

ENTRE BASTIDORS

—Que puch entrar, serafí?
—Sens trucar, senyor marquès,
si es qu' es presenta ab bon fi
y 's recorda del adrés.

NOVAS

Corresponen al present número las 16 primeras planas del divertit sainete *Qui oli remena...* original de D. Pere Reig y Fiol, última obra estrenada ab éxit en lo teatro Romea durant la passada temporada. Aquesta obra quedarà prontament publicada ja que terminará en lo número 122. Lo número vinent será com de costum á 10 cèntims essent vuit las planas de folletí.

—Ha sigut rebuda ab molt agrado la noticia de que aviat, terminada l' obra que avuy comensa á repartirse en lo folletí, seguirá lo preciós drama *La flor de la montanya*, original de D. Ramon Bordas, obra quinas edicions anteriors estan ja de temps agotadas y 's pagan á cuatro y á cinch pessetas los pochos exemplars que corren, per quin motiu no es d' estranyar sia esperat ab ansia.

Per' esser *La flor de la montanya* una de las obras de més extensió de nostre teatro, estém estudiant la forma pera que seguint nostre sistema pugui completarse aviat y económicament.

—Torna á parlarse de certs trevalls pera la fundació del Teatro Catalá subvencionat per l' Ajuntament, quina inauguració tindria lloch l' ivern vinent.

—No se sab rés en definit va de quins serán los actors que formarán la companyia catalana que deu actuar en lo teatro Romea durant la temporada 1894 á 1895.

—Está actuant á Sabadell ab molt éxit la companyia italiana Palombi.

—Per ahí estava anunciada en l' Atenco Barcelonés la inauguració de la Exposició del «Llibre»

—L' aplaudit actor D. Joan Oliva está ultimant sos estudis pera passar al género cómic-llrich. Pera aquest ha sigut ja contractat per la empresa del teatro Granvia, ahont actuará durant lo próxim istiu

—Se trova á Madrid procedent del Pinar del Rio lo conegut autor catalá Eduard Aulés.

—En lo número vinent publicarem un Joch de Complement dels que tanta acceptació tingueren al implantar-los temps arriera.

—S' está organiant en aquesta ciutat una companyia còmica-lírica pera dar una serie de funciones á Mahó.

—Segons noticias avuy obrirá sas portas lo nou y elegant local *Jardín Español* ahont al económicu preu de un ral la entrada, s' hi donarán representacions de sarsuela catalana y castellana per una companyia de coneguts y aplaudits artistas.

—Avuy deu comensar nova temporada, en lo teatro Circo Español, quina empresa tracta de presentar grans novetats. Las funciones que serán tarde y nit á diari, estarán á càrrech de artistas nous y s' darán representacions de pantomima á càrrech de la companyia Smitt.

—A Sitges per iniciativa del artista Rusñol, secundat per l' agrupació *Cau Ferrat*, s' está organiant la celebració de un *Certámen Literari Modernista* en aquella vila durant lo próxim istiu.

CUL DE SACH

En lo despatx d' un empresari de teatros.

—Ja porta á la fi aquell drama espatarrant que 'm va prometre?

—Cregui que no he pogut: la meva senyora está agonizant.

—Donchs aixís, confio al menos ab que 'm farà una revista còmica.

COM S' HIPNOPTISA

Estenent ben be la má.

Un passe de banderillas

y apa, ja 'l poden punxá.

ENIGMAS

GEROGLIFICH

: : M E S C A
 R I
 +
 N I
 O O O

PERE PRATS Y VILA.

TARGETA ITALIANA

NOELE RUZI DE BONDOLO

MILANO

Formar ab aquestas lletas lo títol d' un juguet còmic y lo nom de son autor.

K. Y.

INTRINGULIS

Buscar una paraula que anantli treynt la última lletra del darrera dongui los següents resultats:

- 1.ª Edifici espléndit.
- 2.ª Eyna de forner.
- 3.ª En los telégrafos.
- 4.ª Aliment comú.
- 5.ª Consonant.

GUIZÁN Y GARRETA

Las solucions en lo próxim número.

Solucions al número anterior

XARADA.—Ca-mi-sa.

TARGETA.—Lo punyal d' or.

MUDANSA.—Pau, peu, piu, pou.

Correspondencia

Benjamí Torres, no podem ocuparsen.—M. Teresa, hi ha disposició pero hi falta práctica.—Jacinto Menjaperas, ¿y la solució?—Anton Mestre, es gastat.—M. G. Mir, hi ha disposició, pero deuría arreglarse molt, hi falta novetat.—Pere Prats Vila, Lambert Escaler, J. D. Domenech, Joseph Guasch y Emili Bedell, anirá. Lo demés que no 's contesta, no va prou bé.

AVIS

Tots los senyors que vulguin la comedia *Lo quarto dels mals endressos* encuadernada, poden passar á verificar lo cambi en nostra Administració: Cabras, 13, segon, primera. Entregant tots los folletins en bon estat y la cantitat de 15 céntims de pesseta, rebrán al acte l' exemplar de dita comedia encuadernat ab sas corresponents cubertas. Las cubertas soltas valen 5 céntims.